

Sortförsök i ärter

*Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.*

Hösten 2003 skördades 5 sortförsök i ärter inom Skåneförsöken. De enskilda försöken presenteras i tabell 1 medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 2. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 3 medan sortegenskaperna presenteras i tabell 4. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten som styr utsädeskostnaden, höjden vid skörd som ger indikationer på hur lättskördad sorten är,

som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Mätarsort är från och med i år Celine.

Obs! I de enskilda försöken är Carneval mätare.

Tabell 1. Enskilda ärtförsök 2003. Skörd.

SORT	718/03		504/03		205/03	
	Dt/ha	Rel	Dt/ha	Rel	Dt/ha	Rel
	Sjunne Fredlund, Nygård, Mörap Förfrukt: Vårkorn Jordart: mmh ML. pH 6,6 CV % 7,3		Nils Bertil Offesson, Ö Odarslöv, Lund Förfrukt: Jordart: mmh mo LL. pH 6,6 CV % 5,0		Hushållningssällskapet Sandby Gård, Borrby Förfrukt: Sockerbetor Jordart: nmh I Sa. pH 6,6 CV % 6,4	
SW Carneval	49,7	100	59,5	100	68,2	100
Ceb Lumina (SW) EU	54,7	110	69,2	116	73,1	107
DLF Nitouche (SW) EU	58,0	117	62,3	105	68,7	101
DLF Pinochio (SW) EU	56,0	113	63,4	107	68,3	100
SW Clara, 975496	59,8	120	63,4	107	63,9	94
SW Celine (965222)	58,0	117	74,6	125	73,4	108
Da Monty (PI) EU	54,1	109	66,5	112	71,2	104
Ni Attika (PI) EU	53,8	108	62,3	105	65,3	96
DLF Brutus (SSd) EU	-	-	-	-	66,9	98
To Enigma (SSd) EU	52,9	106	65,0	109	66,9	98
Da Apollo (SSd) EU	51,3	103	62,3	105	60,9	89
Da Faust (SSd) EU	60,1	121	68,0	114	69,9	102
SS Phoenix (SSd) EU	53,7	108	65,3	110	63,7	93
LP Santana (SSd) EU	54,7	110	71,3	120	58,7	86
To Jackpot (SSd) EU	57,4	116	58,5	98	67,2	99
To Algarve (SSd)	34,6	70	64,9	109	71,1	104

Tabell 1, forts. Enskilda ärtförsök 2003.

SORT	959/03		5/03	
	Dt/ha	Rel	Dt/ha	Rel
L7 - 610	Rydsgårds Gods AB, (Öja, Ystad), Rydsgård		Br Hellberg, Västervångsvägen, Degeberga	
	Förrukt: Höstvete Jordart: nmh ML. pH 6,9 CV % 8,1		Förrukt: Höstvete Jordart: nmh Sa. pH 6,8 CV % 4,8	
SW Carneval	58,2	100	58,9	100
Ceb Lumina (SW) EU	67,0	115	71,5	121
DLF Nitouche (SW) EU	60,7	104	63,4	108
DLF Pinocchio (SW) EU	62,5	107	63,2	107
SW Clara, 975496	59,7	102	63,0	107
SW Celine (965222)	71,7	123	65,5	111
Da Monty (PI) EU	68,0	117	65,6	111
Ni Attika (PI) EU	66,2	114	68,9	117
DLF Brutus (SSd) EU	58,3	100	60,8	103
To Enigma (SSd) EU	64,9	111	64,4	109
Da Apollo (SSd) EU	60,6	104	54,0	92
Da Faust (SSd) EU	61,6	106	63,3	107
SS Phoenix (SSd) EU	53,6	92	57,3	97
LP Santana (SSd) EU	62,6	107	62,9	107
To Jackpot (SSd) EU	57,3	98	60,8	103
To Algarve (SSd)	56,8	97	64,4	109
SW 995997	61,7	106	65,2	111
SW A5111	58,5	100	63,1	107

Tabell 2. Kärnskörd av ärtor i Skåne M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2003			2002		2001		2000		1999		1999 - 2003		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal
Celinsköörden				61,9		58,5		68,4		57,8				
SW Celine	5	68,6	100	6	100	5	100	6	100	2	100	24	63,6	100
SW Clara	5	61,9	90	6	95	2	98	2	97			15	60,1	95
To Jackpot SSd	5	60,2	88	6	93	5	98	6	97			22	59,8	94
Ni Attika PL	5	63,3	92	6	103	5	96	6	100			22	62,7	98
Ceb Lumina SW	5	67,1	98	6	96	5	106					16	63,5	100
Da Faust SSd	5	64,6	94	6	96	5	99					16	61,4	97
LP Santana SSd	5	62,0	90	6	94	5	99					16	60,1	95
Phoneix SSd	5	58,7	86	6	94							11	58,1	91
SW Carneval	5	58,9	86	6	88	5	92	6	85	5	88	27	55,4	87
NiF Agadir PL				6	93	5	94	6	93	5	96	22	58,9	93
DLF Brutus SSd	3	60,2	88	6	94	5	94	6	92	5	98	25	59,2	93
DLF Nitouche SW	5	62,6	91	6	93	5	99	6	93			22	59,9	94
DLF Pinocchio SW	5	62,7	91	6	97	5	97	6	92			22	60,0	94
To Algarve SSd	5	58,4	85											
Da Apollo SSd	5	57,8	84											
SW 995997	2	63,2	92											
SW A5111	2	60,6	88											
Da Monty PL	5	65,1	95											
To Enigma SSd	5	62,8	92											
-X- CV% REP	5	62,2	6,3	6	4,3	5	4,9	6	4,6	5	2,2	27	60,2	4,9
LSD PROB F1		5,40	.0018		.0001		.0076		.0001		.0001		1,90	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Ärtor områdesvis indelning 1999 - 2003. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 4B		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Celine	7	63,9	100	5	69,1	100	7	58,3	100	5	64,6	100
SW Clara	5	61,2	96	3	60,8	88	3	54,2	93	4	64,4	100
To Jackpot SSd	6	60,2	94	5	61,1	88	7	57,0	98	4	61,2	95
Ni Attika PL	6	63,7	100	5	64,7	94	7	57,6	99	4	66,0	102
Ceb Lumina SW	4	61,2	96	4	67,7	98	5	57,7	99	3	69,1	107
Da Faust SSd	4	61,1	96	4	64,6	93	5	57,1	98	3	63,7	99
LP Santana SSd	4	61,6	96	4	59,3	86	5	55,9	96	3	65,1	101
Phoneix SSd	3	60,0	94	3	57,0	83	3	54,7	94	2	61,7	95
SW Carneval	8	55,4	87	6	58,8	85	8	50,3	86	5	58,4	90
NiF Agadir PL	7	59,1	92	4	62,5	90	7	53,2	91	4	63,2	98
DLF Brutus SSd	7	60,1	94	6	60,7	88	7	55,7	96	5	60,7	94
DLF Nitouche SW	6	58,9	92	5	62,5	91	7	55,8	96	4	63,9	99
DLF Pinocchio SW	6	60,1	94	5	61,4	89	7	55,7	96	4	64,0	99
-X- CV% REP	8	60,5	5,7	6	62,3	4,1	8	55,6	5,0	5	63,5	4
LSD PROB F1		4,40	.0083		3,50	.0001		3,40	.0001		3,90	.0006

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 4. Sortegenskaper i ärtor under åren 1999 - 2003.

SORT	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Mogn. dagar **	Spill vid skörd kg/ha	Höjd vid skörd cm	Tusen-kornv. g	Liter-vikt g	Protein % av ts
SW Celine	47	87	118	180	40	280,5	811	21,6
SW Clara	22	4	0	47	17	-12,5	-2	-1,1
To Jackpot SSd	16	2	0	33	14	5,9	-7	1,1
Ni Attika PL	9	5	-1	65	8	1,8	1	-1,8
Ceb Lumina SW	-6	-13	1	53	-9	-9,0	0	0,6
Da Faust SSd	20	1	-1	46	15	-26,5	-1	-1,8
LP Santana SSd	13	-7	-1	32	7	19,0	-1	0,8
Phoneix SSd	4	-2	2	5	3	19,7		2,3
SW Carneval	14	-3	0	31	9	-48,8	-5	-2,3
NiF Agadir PL	-1	-11	-1	29	-3	-6,2	0	-1,2
DLF Brutus SSd	19	5	3	17	16	-6,0	-11	0,7
DLF Nitouche SW	16	-1	2	20	11	14,7	-13	0,6
DLF Pinocchio SW	10	4	-1	23	8	-30,4	-2	-0,2
-X- CV% REP	10	-1	0	31	7	-6,0	-3	-0,2
LSD PROB F1	7	3	1	59	4	7,7	8	0,6

Sortegenskaper för Celin. Övriga med avvikelse från Celin, med minus för mindre.

***) Plus betyder senare mognad

Försiktighet vid jämförelser då alla sorter inte varit med under alla år

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera viltblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Celine från Svalöf Weibull är numera mätarsort och den har mycket hög avkastning. Svag, lång rev som hamnar något närmare marken vid skörd än de flesta andra sorter. Proteinhalten är hög.

SW Clara från Svalöf Weibull är en ny matärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är lägre än mätarens.

TO Jackpot från Scandinavian Seed är en möjlig matärt som har hög avkastning, men lägre 02 och 03. Den har längre, styvare rev som ligger långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är höga.

Ni Attika från Plantev är en ny sort som har mycket hög skörd. Reven är långa och starka medan proteinhalten är låg.

Ceb Lumina från Svalöf Weibull är en ny sort med hög skörd. Reven är kort, svag och ligger nära marken vid skörd. Den har ganska stort spill. Proteinhalten är ganska hög.

Da Faust från Scandinavian Seed är en ny sort med styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Den avkastar ganska bra.

LP Santana från Scandinavian Seed är en ny sort som har något ojämn avkastning. Tusenkornvikt och proteinhalt är höga.

Phoenix är en ny sort från Scandinavian Seed med lägre avkastning men mycket hög proteinhalt.

SW Carneval från Svalöf Weibull, tidigare mätarsort. Den överträffas i avkastning av många sorter.

NiF Agadir från Plantev avkastar för lite för att provas vidare.

DLF Brutus från Scandinavian Seed är grönfröig, längre, styvare rev som ligger högt vid skörd. Hög proteinhalt. Mognar sent.

DLP Nitouche från Svalöf Weibull är grönfröig med ganska hög avkastning. Reven är styvare och ligger längre från marken än mätarens. Den har hög proteinhalt och tusenkornvikt men mognar sent. Den uppges ha tolerans mot ärtrottröta.

DLF Pinochio från Svalöf Weibull har något längre och styvare rev som ligger längre från marken än mätarens. Avkastningen är ganska hög men tusenkornvikt låg.

Övriga sorter endast provade ett år varför egenskaperna inte kan redovisas. Årsskördarna kan studeras i tabell 2.